

Тарас БАТЮК

ПУБЛІЦИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИРОНА КОРДУБИ У МІЖВОЄННИЙ ЧАС

Стаття присвячена вивченню публіцистики Мирона Кордуби, створеної у міжвоєнний період. З'ясовано провідну тематику публіцистичних виступів історика. Виявлено, що вчений співпрацював з багатьма українськими та польськими виданнями. Зроблено висновок, що у міжвоєнний час публіцистична діяльність М. Кордуби була спрямована на захист культурно-освітніх прав українського суспільства Польщі.

Ключові слова: *М. Кордуба, публіцистична діяльність, “Вперед!”, “Діло”, “Biuletyn polsko-ukraiński”.*

Постановка проблеми. Постать Мирона Кордуби за роки української незалежності стає дедалі популярнішою в історіографічному середовищі. Водночас виокремлюємо певну диспропорцію дослідницьких зацікавлень, коли амплуа історика та суспільно-політичного діяча затуляє від сучасних дослідників інші грані творчої натури талановитого учня М. Грушевського. У нашій статті ми хочемо звернути увагу на публіцистичну діяльність видатного вченого у міжвоєнний час. Актуальність такого дослідницького зацікавлення пояснюється певними обставинами. По-перше, розквіт таланту Кордуби-публіциста припадає на міжвоєнний час. По-друге, більшість своїх суспільно-політичних ініціатив учений уперше пропонував для обговорення на шпальтах газетних видань. По-третє, М. Кордуба – активний діяч українського суспільно-політичного життя міжвоєнного часу, володів доволі гострим публіцистичним пером і свій журналістський хист присвячував обороні природних прав українців на національну

та культурну самореалізацію. З огляду це ставимо за мету реконструювати особливості співпраці М. Кордуби з українськими та польськими періодичними виданнями міжвоєнного часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що нині відсутні спроби цілісного вивчення публіцистичної спадщини М. Кордуби, незважаючи на те, що кількісно це найбільша частина його творчої спадщини. Маємо лише одну статтю, об'єктом вивчення якої є співпраця видатного історика з періодичними виданнями кінця ХІХ – початку ХХ ст. Побіжно публіцистичної діяльності М. Кордуби торкаються у своїх працях І. Федорів [7, 125 – 130], Р. Федорищак [6, 178 – 189], В. Педич [4, 392 – 408]. Отже, актуальним є з'ясування особливостей публіцистичної праці учня М. Грушевського у міжвоєнний час.

Метою статті є всебічне вивчення напрямів і тематики публіцистичної діяльності М. Кордуби упродовж 1919 – 1939 рр.

У 1919 р. життя Мирона Кордуби різко змінилося втікаючи від румунських військ, котрі окупували Буковину, вчений переїжджає до Львова – столиці галицького краю, де мешкала родина його дружини. З того часу наукова та публіцистична праця видатного діяча зосереджується на українських землях Другої Речі Посполитої – держави, що стала однією зі спадкоємниць Австро-Угорської монархії. Несправедлива до найбільшої національної меншини політика відновленої польської держави визначила пріоритети і специфіку тогочасної публіцистичної діяльності вченого: в її фокусі перебували культурно-освітні проблеми екзистенції українців. Адже після польської окупації Східної Галичини у 1919 р. постала гостра необхідність захисту українства не лише в політичній, але й у культурно-освітній сфері життя. Польські окупанти, обравши асиміляційну модель взаємин з національними меншинами в своїй державі, розпочали brutальні утиски українського шкільництва краю. Цинічний розрахунок польських окупантів був спрямований на те, що народ, позбавлений освіченої верстви, значно легше піддається асиміляції. Тогочасна публіцистична діяльність М. Кордуби була спрямована на те, щоб попередити представників польської влади про небезпеку такої політики, яка конче призведе до гострого національного антагонізму. Також учений відстоював ідею не

дати українському громадянству зазнати грубої сили польських чиновників і вселити надію у можливість культурного відродження народу, що зазнав болісної поразки у своїх визвольних змаганнях.

Уявлення про тогочасні погляди М. Кордуби щодо захисту культурно-освітніх прав українців дає його стаття на шпальтах львівської газети “Громадська думка” під промовистою назвою “Не гасить світла!”. У ній вказано на жахливий стан культурного голоду, який терпить українська громада Східної Галичини під польською окупацією. М. Кордуба наводить численні факти безпідставного закриття українських шкіл як у Львові, так і провінції; переслідування українських учителів за їхні національні переконання; введення вікового цензу при вступі до гімназій, що з огляду на недавні воєнні події унеможливило отримання середньої освіти значній кількості дітей; реквізицію приміщень українських навчальних закладів для військових цілей; цілковиту відмову українцям у праві на вищу освіту. Підсумовуючи свої невтішні роздуми, педагог задає риторичне запитання: “Чи таке поведіння, таке безпощадне, безпримірне у всіх державах і часах нехтування найпримітивніших прав цілого народу на культурне життя pomoже загоїти спомини та рани недавньої війни, чи причиниться до наладження, не кажу вже приязних, але бодай людських взаємин між Поляками та Українцями?” [9, 1]. Відповіддю на ці питання з боку польської поступової інтелігенції, переконує М. Кордуба, повинно стати гасло: “Доволі такої роботи!”.

Проте нижче та середнє українське шкільництво, незважаючи на освітній терор польської влади, все-таки продовжувало існувати, але найгіршою була справа з українською вищою школою. У міжвоєнній Польщі українцям було взагалі відмовлено у праві на вищу освіту, адже при вступі до університету абітурієнт мав документально підтвердити службу у польському війську. Тому найактивніше М. Кордуба своїм публіцистичним пером долучився до обговорення української університетської справи.

Погляди М. Кордуби щодо проблеми організації українського університету в міжвоєнній Польщі доволі повно представлені в його відповідях на так звану “Анкету в університетській справі”, яку в середині 20-х рр. проводив берлінський журнал “Літопис політики, письменства і мистецтва” за ініціативи головного

редактора Степана Томашівського. Ініціюючи цю анкету, С. Томашівський звернувся до визначних представників українства з таким закликом: “Добродію! Пекуча справа утворення національного університету, з прилюдним характером, для західноукраїнських земель викликає потребу основного пізнання думки визначних заступників українського громадянства та скристалізування її шляхом прилюдної річевої дискусії. Редакція “Літопису” радо дасть місце кожному поважному голосови в сій справі і тому просить Вас, щоб були ласкаві написати відповіді на низше поставлені запити та з мотивами негайно прислати їх до поміщення, згідно використання” [5, 187]. Анкета містила питання, що стосувалися оцінки актуального стану українських високих студій, проблеми навчання українських студентів поза межами українських етнографічних територій, погляду на можливість і відповідність національним потребам приватного вищого шкільництва, питання локалізації українського університету, оцінки кадрового потенціалу українських педагогів тощо.

На початку своїх відповідей на анкету М. Кордуба діагностував стан справ в українській вищій школі на західноукраїнських землях. Співпрацюючи з Українським таємним університетом у Львові, він категорично заявив: “Сучасний стан українського високого шкільництва зовсім не може вдовольняти національно-культурні потреби українського народу. Приватні високі школи (університет і політехніка) у Львові є тепер тільки сурогатом того, чим повинні бути” [1, 253].

У подальших своїх відповідях педагог порушив декілька важливих освітніх проблем. Передовсім він наголосив на принциповості заснування українського університету саме на українських етнічних землях, слушно вказавши, що вищі навчальні заклади в інших країнах (ішлося про тогочасну Чехословаччину) є лише тимчасовим явищем. “Висилання всеї молоді за кордон, – твердить він, – виснажувало-б матеріальні засоби нашої зовсім незасібної суспільности, а супроти непризнання закордонних патентів все одно не давало би абсолювентам спромоги, по повороті до краю, виконувати ті заводи, до яких приспособили-б їх за границею. Вже теперішній досвід показує, що майже вся українська молодь остає тамже, шукаючи заробітку на чужині та пропадає для краю” [1, 253].

Наступна порушена М. Кордубою проблема стосується обґрунтування необхідності заснування українського університету у Львові. На переконання педагога, ані Станіславів, ані Коломия та Луцьк не підходять через кадрові (більшість українських учених перебувають у Львові), інституційні (найбагатші колекції україніки зібрані у львівських бібліотеках і музеях) і комунікаційні (університет має бути розташований у центрі української етнографічної території, куди було б зручно доїжджати студентам) причини. Учений наголошує: “Польська суспільність і влада повинні вже собі раз усвідомити, що домагання українців заснування університету саме у Львові і тільки у Львові не є примхою, ані національною амбіцією, лишень невмолимою культурною konieczністю” [1, 254].

Також М. Кордуба в анкеті переконував українське суспільство у необхідності заснування саме державного, а не приватного українського університету. Державний статус, слушно вказував учений, був би аргументом і для абітурієнтів при виборі навчального закладу, і для влади, спонукаючи її більш тактовно ставитися до культурних домагань українців. Натомість приватний університет виснажив би економічні сили українського населення Польщі та для польських бюрократів і суспільства не виглядав би достатньо авторитетно.

Урешті, наостанок твердить М. Кордуба, заснування українського університету у Львові зняло значну напругу в польсько-українських відносинах, дало підстави перезавантажити міжсусідські взаємини, послужило сигналом закінчення попередньої терористичної тактики у ставленні до українців. Також, вірно підмітив педагог, такий вчинок з боку польської влади відібрав аргументи в провідників української молоді, що проголошують ідею збройного опору польській політиці. “У всякому разі молодіж, – вказує М. Кордуба, – котра матиме свій власний верстат научної та фахової праці буде менше схильна до протидержавних виступів, чим молодіж гонена та переслідувана поліцією, zagrożена кожною хвилиною на арештування та знущання в поліційних арештах за се тільки, що хоче сотворити своє власне огнище науки” [1, 254].

Проблеми національної екзистенції українців у Другій Речі Посполитій М. Кордуба намагався представити не тільки публіцистичними, але й художніми засобами. Відзначимо, що

ще наприкінці XIX ст. учений доволі активно пробував себе в амплу письменника. З міжвоєнних років до нас дійшло лише одне його оповідання “Сон”, опубліковане на сторінках львівської газети “Вперед!”. Фабулою згаданого оповідання є містерія-сон, в якому представлено позицію поступового польського громадянина щодо необхідності відмови від імперських амбіцій, децентралізації польської держави та надання самостійності українцям, литовцям і білорусам. Лише за цієї умови, твердить головний герой оповідання, польська держава, набуваючи етнічної однорідності, зможе стати сильною та витримати удари зовнішніх сил у майбутньому невідворотному протистоянні світових потуг [2, 2 – 3].

Що стосується інших львівських видань, то М. Кордуба співпрацював із найпопулярнішим серед галицьких українців щоденником “Діло”. Крім коротеньких дописів хронікального змісту, на шпальтах видання він друкував більші статті проблемного характеру. Як приклад, наведемо його цікавий допис “Вражіння з поїздки до Києва”, який постав як своєрідний звіт галицькій громаді після відвідин столиці радянської України у 1928 р. Згаданий візит уможливило запрошення вчителя та давнього приятеля львівського вченого, голови історичних установ ВУАН М. Грушевського відвідати урочисту академію з нагоди вшанування пам’яті Володимира Антоновича. Спостережливим оком досвідченого журналіста М. Кордуба одразу відзначив різючі зміни в житті Наддніпрянської України. Передовсім у вічі йому впали реальні наслідки українізації: повсюдне використання української мови в державних установах, українські написи на вулицях Києва, збільшення україномовного населення міста тощо. Також захоплення галицького обсерватора викликали прояви українізації в галузі культури: вишуканий репертуар у театрах, український дубляж кінофільмів, розмаїття україномовної друкованої продукції. Водночас він відзначає матеріальне зубожіння української інтелігенції, що не може підтримувати належний життєвий рівень через скромну зарплатню. Та найбільш неприємно вразила М. Кордубу тотальна ідеологізація та мілітаризація всіх сфер життя радянського суспільства, нетерпимість до інакodomства значно більші як за царату. “А політичні відносини? – риторично запитує галицький учений. – Хоч як воно звучить парадоксально, бо саме під політичним оглядом все там пішло шкереберть,

приходиться сконстатувати, що в порівнянні до передвоєнної доби саме політичне положення громадян ще найменше змінилося. Остала цяж сама поліційна система надзору і настирливої, дошкульної контролю приватного життя, цяж сама самоволя уряду і брак захисту перед цею самоволею, ще більша чим за старого режиму нетолеранція до всякої критики або хоч би відмінної думки” [3, 8].

Не залишав публіцистичної діяльності М. Кордуба і після переїзду на викладацьку роботу до Варшавського університету в 1929 р. У варшавський період життя (1929 – 1940) Кордуба надалі надавав пріоритет культурно-освітнім проблемам української нації, які осмислював з висоти набутого досвіду педагогічної праці в столичному польському університеті. У цей час видатний учений активно співпрацює з варшавським журналом “*Biuletyn polsko-ukraiński*”, який був речником прихильників налагодження польсько-українського порозуміння [8].

На сторінках згаданого видання М. Кордуба найбільше уваги присвятив освітнім проблемам української меншини у Другій Речі Посполитій. Він продовжував переконувати польського читача у природності вимог українців щодо вищого шкільництва, на численних історичних фактах доводячи, що традиції української вищої освіти не обмежуються лише XIX ст., а сягають львівської братської школи та Острозької Академії [13, 27 – 34]. “Народ український, – твердить він, – кілька століть намагався створити осередки духовного життя, які дали б йому змогу дбати про рідну освіту і в культурному розвитку дотримувати кроку сусіднім народам” [11, 1]. Отже, наскільки несправедливим, емоційно наголошує вчений, є позбавлення українців вищих студій у XX ст., коли всі цивілізовані народи мають свої університетські осередки, що продукують кадри національної інтелігенції.

Підтримуючи намір редакторів журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*” нормалізувати польсько-українській національний діалог, М. Кордуба відстежував і на шпальтах видання піддавав суворій критиці спроби поодиноких польських політиків роздмухати полум’я конфлікту між двома народами. Як приклад наведемо його резонансну статтю “Елемент провокації в польсько-українських стосунках”, в якій він засудив підживлювання “воєнного психозу” серед польського населення західноукраїнських земель. Ішлося

про започатковану польською місцевою адміністрацією традицію встановлення пам'ятних хрестів на відзначення польсько-української збройної боротьби у Східній Галичині. Супровідні написи на цих пам'ятках містили відверто ксенофобські характеристики української людності краю. Відзначаючи шкоду для процесу примирення такої політики історичної пам'яті, український учений закликав представників польського політикуму відмовитися від радикальних оцінок при осмисленні недавнього національного протистояння.

Міжнаціональна проблематика, в центрі якої стояли взаємини українців із їхніми сусідами, вивчалася М. Кордубою не тільки крізь призму польсько-українського діалогу. Надзвичайно цікавими були його розважання про особливості побудови нової моделі міжнаціональних відносин у радянській державі, з якими вчений поділився з читачами журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*”. Аналізуючи партійні документи, що були покликані врегулювати міжнаціональні проблеми у СРСР, М. Кордуба цілком слушно продемонстрував невідповідність їхнього змісту реальній практиці, коли домінування росіян було тотальним практично в усіх сферах адміністрування на підрадянських українських землях. Ця обставина уможливила вченому зробити цілком очевидний висновок про спадковість імперської та радянської національної політики. Наприкінці статті М. Кордуба дав надзвичайно точний діагноз радянській дійсності: “Український народ бореться передовсім за визволення з під нівелюючого впливу російської культури, яка постає зараз у постаті гегемона революції на сході. Є цілком зрозумілим, що необхідною умовою такого визволення має стати здобуття державної незалежності. Тому ми бачимо появу в українській літературі, науці, а також у самому лоні комуністичної партії рухів, які відкидають культурну гегемонію Росії, рухів, сьогодні задушених і знищених, що орієнтувалися, як писав Хвильовий, на “психологічну Європу”. Останнє Москва слушно сприйняла як тривожний сигнал, який заповідає в майбутньому нову революцію” [10, 31 – 35].

Поряд із українським поглядом на проблеми поточного життя, М. Кордуба також знайомив читачів журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*” з культурними феноменами східного сусіда. Коли у листопаді 1934 р. трагічно на вигнанні помер його

вчитель Михайло Грушевський, варшавський професор опублікував на сторінках часопису розлогий некролог, де вперше показав польському читачеві різноплановість творчого генія автора “Історії України-Руси” [12, 1 – 4]. Ідучи слідом за автобіографією вченого, його учень окреслив головні віхи життя М. Грушевського – від тифліського гімназиста до московського бранця, визначаючи провідну ідею його життя як свідоме жертвоне служіння українству. Творчий доробок учителя дослідник цілком справедливо розпочав із аналізу “Історії України-Руси”. Працю М. Грушевського його учень назвав цілковито оригінальною як за покладеною в її основу моделлю-концепцією, так і за методом опрацювання й способами інтерпретації історичного матеріалу. Оригінальність твору, переконаний дослідник, виявляється також у порушенні низки незауважених попередниками наукових проблем історико-культурного, економічного та соціального характеру, виявлення й дослідження яких значною мірою збагатили вітчизняну науку. Іншою важливою рисою “Історії України-Руси”, на думку М. Кордуби, є її “абсолютний критицизм”, що проявляється у послідовності автора щодо верифікації джерел та усталених гіпотез, свідомому відкиданні будь-яких позанаукових впливів на свою працю. Найпомітнішим є критичне переосмислення М. Грушевським попередньої традиції у ставленні до історії козаччини, дослідження якої, вказує М. Кордуба, його вчитель поставив на цілковито новий у концептуальному та джерельному плані рівень. Особливу увагу він звертає на культуру організації наукового апарату у великій “Історії”, зауваживши безпрецедентні за розлогістю та складністю критичні екскурси до праці в історичній літературі всіх слов’янських народів. Поділяючи постулати державницької історіографії, дослідник говорить про впливи народницької ідеології на історіософію М. Грушевського. Узагальнюючи методологію всього твору, М. Кордуба слушно вказує на еkleктизм учителя при визначенні рушіїв історичного процесу, застерігає від однозначного віднесення його творчості до якоїсь певної історіографічної школи. Попри незакінченість головної праці, цілісний нарис української історії дослідник виклав у кількох науково-популярних розвідках, які мають також важливе національно-виховне та просвітнє значення.

Гідним супутником “Історії України-Руси” М. Кордуба називає багатотомну працю вчителя, присвячену минулому української літератури. І тут, вказує він, М. Грушевський постав цілком оригінальним дослідником, не лише узагальнивши значну кількість джерел, але й піддавши їх усебічному соціологічному аналізу. Новаторством автор нарису вважає історико-релігійні та соціологічні студії М. Грушевського, а також його праці, присвячені всевітній історії. На завершення М. Кордуба звернувся до науково-організаційної діяльності вчителя, відзначивши епохальність його внеску й у цій царині. НТШ, УНТ, УСІ та історичні установи ВУАН, на його переконання, цілковито завдячують своєму швидкому поступі таланту видатного вченого. Наголосивши, що М. Грушевський не лише писав, а й творив історію, “керуючи Українською республікою як її перший президент”, Однак М. Кордуба залишив вивчення цієї важливої теми іншим дослідникам. Уся його стаття, написана під свіжим враженням від важкої втрати, сповнена почуттям щирої приязні учня до вчителя. Попри виразно емоційне забарвлення, вона стала одним із перших ґрунтовних досліджень творчої спадщини М. Грушевського.

Висновки. У міжвоєнний час публіцистична діяльність М. Кордуби була спрямована передусім на захист культурно-освітніх прав українського суспільства на окупованих поляками територіях. В умовах активної колонізації широких народних мас визначний діяч займав активну громадянську позицію в боротьбі за національну школу, українську мову, культурний розвиток нації. Аналіз співпраці М. Кордуби з періодичними виданнями дає змогу говорити про видатного вченого як про талановитого журналіста, що публіцистичним пером діагностував вади сучасного йому суспільства і пропонував власні рецепти громадського одужання. У вічі впадає багатогранність журналістського амплуа видатного учня Михайла Грушевського: він постає не лише як журналіст-хронікер, але й витончений белетрист, що в художньому образі порушує важливі йому суспільні питання. Звернення до нашої проблеми уможливило також з’ясування особливостей журналістського стилю М. Кордуби. На нашу думку, йому були притаманні принципівість у відстоюванні власної позиції, толерантність у сприйнятті аргументів опонента,

об'єктивність при інтерпретації важливих соціальних тем і постійна робота над вдосконаленням стилістики своєї публіцистики.

Перспективним напрямом подальшого вивчення проблеми є з'ясування особливостей журналістських зацікавлень М. Кордуби у роки Другої світової війни.

Джерела та література

1. Кордуба М. Анкета в університетській справі. Відповідь VI / Мирон Кордуба // Літопис політики, письменства і мистецтва. – Берлін, 1924. – Книжка II. – С. 253 – 254.
2. Кордуба М. Сон / Мирон Кордуба // Вперед! – Львів, 1919. – Ч. 117. – С. 2 – 3.
3. Кордуба М. Вражіння з поїздки до Києва / Мирон Кордуба // Діло. – Львів, 1928. – Ч. 84. – С. 8.
4. Педич В. Мирон Кордуба – дослідник історії України / Василь Педич // Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. / pod redakcją Jerzego Maternickiego, Leonida Zaszkiłniaka. – Rzeszów : Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2005. – Tom III. – S. 392 – 408.
5. Томашівський С. Анкета в університетській справі / Степан Томашівський // Літопис політики, письменства і мистецтва. – Берлін, 1924. – Книжка I. – С. 187.
6. Федорищак Р.Л. Науково-педагогічна діяльність Мирона Кордуби в Українському таємному університеті / Р.Л. Федорищак // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди “Теорія та методика навчання та виховання” : зб. наук. пр. / за заг. ред. член-кор. НАПН України А.В. Троцько. – Х. : ХНПУ, 2013. – С. 178 – 189.
7. Федорів І. Діяльність Мирона Кордуби у варшавський період життя в контексті українсько-польських взаємин (1929 – 1940 рр.) / Ірина Федорів // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль, 2002. – Вип. 5. – С. 125 – 130.
8. Яручик О. Польсько-український міжкультурний діалог (на сторінках “Biuletynu polsko-ukraińskiego” 1932 – 1938 рр.) / О. Яручик. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2008. – 224 с.
9. (00) [Кордуба М.] Не гасить світла! (З приводу віча львівських Українців) / Miron Korduba // Громадська думка. – 1920. – Ч. 67. – С. 1.
10. Dr. M.K. [Korduba M.] Kilka uwag o sowieckiej polityce narodowościowej w Ukrainie / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1932. – № 1 (wrzesień – październik). – S. 31 – 35.

11. Korduba M. Kilka dat z dziejów dążeń społeczeństwa ukraińskiego do uzyskania własnego uniwersytetu / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1934. – № 4 (39). – S. 1 – 2.

12. Korduba M. Michał Hruszewskij jako historyk (Z powodu Jego śmierci) / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1934. – № 50 (85). – S. 1 – 4.

13. Korduba M. W sprawie uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1933. – № 2 (4). – S. 27 – 34.

Батюк Тарас. Публицистическая деятельность Мирона Кордубы в межвоенное время. Статья посвящена изучению публицистики Мирона Кордубы, созданной в межвоенное время. Выяснено тематику публицистических выступлений историка. Выявлено, что ученый сотрудничал с многими украинскими и польскими изданиями. Сделан вывод, что в межвоенное время публицистическая деятельность М. Кордубы была направлена на защиту культурно-образовательных прав украинского общества Польши.

Ключевые слова: М. Кордуба, публицистическая деятельность, “Вперед!”, “Діло”, “Biuletyn polsko-ukraiński”.

Batyuk Taras. Journalistic activities of Myron Korduba in the interwar period. This article is devoted to the study of Myron Korduba’s social and political essays created during the interwar period. It establishes the subjects of the historian’s journalistic performances. It is discovered that scholar cooperated with many Ukrainian and Polish editions. The author comes to the conclusion that during the interwar period the journalistic activity of M. Korduba was aimed at protecting cultural and educational rights of the Ukrainian society in Poland.

Key words: M. Korduba, journalistic activities, “Vpered!”, “Dilo”, “Biuletyn polsko-ukraiński”.